

כמה רקטות באמת יירטה כיפת ברזל ראובן פדהצור, הארץ, 8.3.2013

"אם הגדרת יירוט מוצלח של כיפת ברזל פירושה השמדת הראש הקרבי (רש"ק) של הרקטה התוקפת, הרי שאחוז היירוטים המוצלחים במהלך מבצע עמוד ענן היה נמוך מאוד, אולי 5%". את הקביעה המפתיעה הזאת, המציבה סימן שאלה על הנתונים שפירסם צה"ל על הצלחתה של כיפת ברזל, משמיע פרופסור תיאודור פוסטול, מדען בעל שם עולמי, המתמחה בנושא הגנה נגד טילים. פוסטול ועוד שני מדעני טילים - ד"ר מרדכי שפר, איש רפא"ל בעבר, וד', מדען שעבד עד לאחרונה ברית'און (יצרנית טילי הפטריוט) - חקרו את ביצועי כיפת ברזל והגיעו למסקנות דומות: אחוז ההצלחה ביירוטים לא מתקרב לזה שמציג צה"ל (84%).

לדברי השלושה שביצעו, בנפרד, ניתוחים מפורטים של עשרות סרטי וידיאו שצולמו במהלך המבצע, כל כדורי האש המופיעים בסרטי הווידיאו, שלצופה נראים כיירוט מוצלח, הם בעצם פיצוץ ההשמדה העצמית של טילי כיפת ברזל. הם מצביעים על כך שבכל המקרים כדורי האש (בלילה) והעשן (ביום) היו עגולים וסימטריים, בעוד שאם היה יירוט מוצלח המשמיד את הרש"ק של הרקטה, צריך היה לראות בקירבתם כדור נוסף של אש או עשן.

הם גם גילו תופעה מוזרה ולפיה מיירטי כיפת ברזל ביצעו מסלולים שנראים זהים לחלוטין, שבסופם שורת תמרונים זהים לחלוטין, והשמידו עצמם בדיוק באותה שנייה. בחלק מהסרטים נראים יירוטים שבהם הכיפה מבצעת פנייה חדה מאוד זמן קצר לפני השמדתה העצמית. לא יכול להיות, אומרים המדענים, שהכיפה "נזכרת" שהיא צריכה לפנות לעבר הגראד ברבע השנייה האחרונה לפני שהיא מתפוצצת. בחלק מהמקרים זה נראה כאילו מסלול טילי כיפת ברזל תוכנת מראש. עוד הם מצאו, כי בחלק ניכר מהמקרים נצפו טילי כיפת ברזל מבצעים צלילה בשלב האחרון של מסלולם ורדיפה מאחור אחר הרקטות. במקרה כזה הסיכוי שהם יגיעו לקירבה מספקת למטרה, על מנת שרסיסי מרעום הקירבה של כיפת ברזל יפגעו ברש"ק של הרקטה, זעום מאוד. כדי להשמיד את הראש הקרבי של הרקטה התוקפת, על טיל כיפת ברזל לבצע מסלול חזיתי מולה או להגיע בזווית חדה לקירבתה.

המדענים גם מצאו, כי למס רכוש הוגשו כ-3,200 תביעות בגין נזקים שגרמו הרקטות. לדבריהם, לא ייתכן ש-58 רקטות שפגעו בשטח בנוי (המספר שצה"ל נוקב בו), שהרש"ק שלהן קטן יחסית, גרמו נזקים בסדר גודל כזה. כאשר הם משווים את הנזקים שנגרמו במלחמת המפרץ הראשונה ובמלחמת לבנון השנייה, הם מעלים תהייה לגבי מספר הרקטות שפגעו בשטחים בנויים לאחר שכיפת ברזל נכשלה ביירוטם. זאת ועוד: משטרת ישראל דיווחה כי טיפלה ב-109 מקרים של רקטות שפגעו בשטחים בנויים, כמעט כפול מהמספר שעליו דיווח צה"ל.

בדו"חות שכתבו השלושה יש עוד סימני שאלה רבים באשר לאחוזי ההצלחה שפירסם צה"ל. קשה אמנם לעכל ביקורת כה נחרצת על נתוני הצבא, אך לפני שמבטלים את מסקנותיהם של המדענים כדאי לזכור, שבסיום מלחמת המפרץ הראשונה דווח על 96% הצלחה ביירוטים שביצעו טילי הפטריוט. רק לאחר מחקר מעמיק, שהוביל פרופ' פוסטול, התברר כי אחוז ההצלחה ביירוטים היה אפס.

כמה זה עולה?

תגובה 9, למאמר של ראובן פדהצור - כמה רקטות באמת יירטה כיפת ברזל, 8.3.13

שאלה מהותית נוספת היא כמה טילי יירוט יקרים ישראל תוכל להרשות לעצמה לייצר מול עשרות אלפי ואולי מאה אלף הרקטות של החיזבאללה והחמאס? אלפים בודדים. טיפה בים. אמנון אברמוביץ כתב שבסוף מבצע עמוד ענן נשאר בידי צה"ל מעט מאד טילי כיפת ברזל. ומה יהיה בעימות גדול וארוך יותר? תפיסת ההגנה המבוססת בלעדית על טילי יירוט יקרים היא שגיאה חמורה שמסכנת ביטחון המדינה.

יואל 08:32 08/03/13

קישור לכתבה למנויים: <http://www.haaretz.co.il/opinions/.premium-1.1954176>